

FIȘA DISCIPLINEI
PSIHOPEDAGOGIA PERSOANELOR CU DIZABILITĂȚI VIZUALE

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	UNIVERSITATEA "OVIDIUS" DIN CONSTANȚA
1.2 Facultatea	PSIHLOGIE ȘI ȘTIINȚELE EDUCAȚIEI
1.3 Departamentul	PSIHLOGIE, ASISTENȚĂ SOCIALĂ ȘI ȘTIINȚE ALE EDUCAȚIEI
1.4 Domeniul de studii:	ȘTIINȚE ALE EDUCAȚIEI
1.5 Ciclul de studii:	LICENȚA
1.6 Programul de studii:	PSIHOPEDAGOGIE SPECIALĂ
1.7 Anul universitar	2021-2022

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	PSIHOPEDAGOGIA PERSOANELOR CU DIZABILITĂȚI VIZUALE						
2.2 Cod disciplină	PPS3201						
2.3 Titularul activităților de curs	LECTOR UNIV.DR. DAMIAN MIRCEA TOTOLAN						
2.4 Titularul activităților aplicative	LECTOR UNIV.DR. DAMIAN MIRCEA TOTOLAN						
2.5 Anul de studii	III	2.6 Semestrul	2	2.7. Tipul de evaluare	examen	Regimul disciplinei	DS/DI

3. Timpul total estimat

3.1 Număr de ore activități directe pe săptămână	4	din care: 3.2 curs	2	3.3 aplicații	2
3.4 Total ore activități directe pe semestru	56	din care: 3.5 curs	28	3.6 aplicații	28
3.7 Total ore de studiu individual					69
<i>Distribuția fondului de timp</i>					
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					20
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					20
Pregătire seminarului / laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					20
Tutorial					6
Examinări					3
Alte activități					
3.8 Total ore pe semestru					125 (3.4 + 3.7)
3.9. Numărul de credite					5

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	Fundamentele psihopedagogiei speciale
4.2 de competențe	Cunostinte de operare pe calculator și în mediul online

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	In perioada restricțiilor impuse de pandemie, predarea sincron online prin video-conferință utilizând platformă de învățare colaborativă online Webex completată de e-mail. Laptop, videoproiector, soft specific
5.2. de desfășurare a seminarului	In perioada restricțiilor impuse de pandemie, predarea sincron online prin video-conferință utilizând platformă de învățare colaborativă online Webex completată activități online asincron - e-mail. Laptop, videoproiector, soft specific Laborator psihopedagogie specială (după pandemie)

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale	<p>C1. Evaluarea critică a locului și rolului psihopedagogiei persoanelor cu dizabilități vizuale în contextul disciplinelor psihopedagogice,</p> <p>C2. Identificarea cauzelor complexe ale deficienței de vedere și încadrarea în categoria persoanelor cu dizabilități.</p> <p>C3. Evaluarea complexă a persoanelor cu dizabilități vizuale.</p> <p>C4. Stabilirea modalităților de intervenție psihopedagogică pentru compensarea și integrarea socială a persoanelor cu dizabilități vizuale</p>
Competențe transversale	<p>CT1 Formarea și dezvoltarea unor strategii eficiente de comunicare și relaționare în campusul universitar și instituțiile unde se desfășoară practica de specialitate</p> <p>CT2 Formarea și dezvoltarea abilităților de informare și documentare în domeniul interdisciplinar specific psihopedagogiei speciale și cu precădere a psihopedagogiei persoanelor cu dizabilități vizuale</p> <p>CT3 Dezvoltarea unei structuri atitudinal – caracteriale, specific profesioniștilor care asigură servicii de specialitate persoanelor cu dizabilități și a persoanelor cu dizabilități vizuale, în special.</p>

7. Obiectivele disciplinei (din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Încadrarea psihopedagogiei persoanelor cu dizabilități vizuale în contextul disciplinelor psihopedagogice, educationale și sociologice, vizând cunoașterea personalității, educația-compensator-terapeutică și integrarea socială a persoanelor cu dizabilități vizuale.
7.2 Obiectivele specifice	<ol style="list-style-type: none"> 1. Cunoașterea termenilor de specialitate ai domeniului. 2. Identificarea diferitelor tulburări ale funcției vizuale și cunoașterea modalităților de diagnostic prin examinarea principalilor indici funcționali. 3. Cunoașterea mecanismelor compensatorii specifice. 4. Identificarea și combaterea repercursiunilor negative ale deficienței vizuale asupra dezvoltării fizice și psihice a ambliopilor și nevazatorilor. 5. Stabilirea obiectivelor educationale în munca școlară cu persoanele cu dizabilități vizuale. 6. Cunoașterea strategiilor didactice adecvate acestei activități. 7. Aplicarea unor tehnici de educație vizuală. 8. Cunoașterea tehnicii orientării și deplasării în spațiu a nevazatorilor 9. Stabilirea unei realități educativ-terapeutice care să combată stările de anxietate, insecuritate și frustrare ale elevilor cu dizabilități vizuale.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Număr ore alocate
<p>1. Noțiuni fundamentale ale psihopedagogiei persoanelor cu dizabilități vizuale (tiflopsihopedagogie)</p> <ul style="list-style-type: none"> - deficiența vizuală între normalitate și anormalitate - psihopedagogia persoanelor cu deficiențe de vedere: știința de ieri și de azi; obiectul de studiu - scurte incursiuni istorice - cercetări teoretice și aplicative în psihopedagogia persoanelor cu deficiențe de vedere actuală 	<p>Prezentare orală + multimedia</p> <p>În perioada restricțiilor impuse de pandemie, predarea sincron online</p>	2 ore

<p>2. Dizabilitatea de vedere in contextul stiintific si taxonomic</p> <ul style="list-style-type: none"> - acceptiuni conceptuale ale dizabilităților vizuale din perspectiva medico-oftalmologica, psihologica si educationala - indicii functionali ai vederii - anatomia si fiziologia analizatorului vizual - clasificarea dizabilităților vizuale; nosologia oftalmologica 	<p>prin video-conferință utilizând platformă de învățare colaborativă online Webex completată de e-mail.</p>	<p>2 ore</p>
<p>3. Etiologia dizabilităților vizuale</p> <ul style="list-style-type: none"> - importanta cunoasterii etiologiei multifactoriale a dizabilităților vizuale - multicauzalitatea dizabilităților vizuale - principalele boli oftalmologice responsabile in instalarea dizabilităților vizuale 		<p>2 ore</p>
<p>4. Depistare, diagnoza si interventie compensator-recuperatorie in dizabilitatea vizuala</p> <ul style="list-style-type: none"> - depistarea precoce si diagnosticul dizabilităților vizuale - diagnoza tipului si gradului dizabilităților vizuale prin investigatii functionale - psihodiagnoza scolară, modalitate de cunoastere a elevului cu dizabilitate vizuală - frecventa dizabilităților vizuale si prevenirea instalarii consecintelor negative ale acestora asupra dezvoltării de ansamblu a copilului - Compensarea, premiză si modalitate de sustinere si crestere a functionalitatii vederii slabe cu repercursiuni pozitive asupra persoanelor cu dizabilități vizuale (definitii, tipuri de compensare specifice) 		<p>4 ore</p>
<p>5. Problematika dezvoltării persoanelor cu dizabilități vizuale</p> <ul style="list-style-type: none"> - particularitati si consecinte ale dizabilităților vizuale in plan neurofiziologic si psihofiziologic la ambliopi si nevazatori - particularitati si consecinte ale dizabilităților vizuale in plan fizico-somatic - particularitati si consecinte ale persoanelor cu dizabilități vizuale in plan senzorial-perceptiv - specificul reprezentarilor la ambliopi si nevazatori - functionalitatea proceselor psihice superioare: gandirea, memoria, imaginatia, limbajul la ambliopi si nevazatori - atentia si procesele reglatorii in contextul dizabilităților vizuale - dezvoltarea socio-afectiva si a personalitatii - aspecte particulare ale persoanelor cu dizabilități vizuale 		<p>4 ore</p>

<p>6. Interventia educationala si terapii specifice pentru compensarea si recuperarea persoanelor cu dizabilități vizuale</p> <ul style="list-style-type: none"> - educatia vizuala si rolul ei in compensarea si cresterea functionalitatii vederii slabe - obiective generale si specifice ale educatiei vizual-perceptive - principii metodice - stimularea vizuala timpurie 		4 ore
<p>7. Formarea competentelor si compensarea (proponeri de exercitii)</p> <ul style="list-style-type: none"> - exercitii de optimizare a indicilor functionali ai vederii - exercitii de educatie si compensare polisenzoriala (educatie tactilkinestezica, educatie auditiva, educatie gustativa si olfactiva, antrenament vizual complex) - compensarea tehnica - compensarea afectiva - exersarea proceselor psihice in sensul compensator al vederii slabe - interventii recuperativ-compensatorii structurate pe criterii nosologice 		2 ore
<p>8. Copilul nevazator - modalitati de facilitare a formarii autonomiei personale si a integrarii optime in comunitate</p> <ul style="list-style-type: none"> - terapia psihomotricitatii (cunoasterea schemei corporale, formarea de abilitati motorii, a mobilitatii si orientarii spatiale) - modalitati de socializare si castigarea autonomiei personale a copilului prescolar nevazator - programe de terapie complexa si integrata pentru elevul nevazator 		2 ore
<p>9. Elemente de tiflodidactica</p> <ul style="list-style-type: none"> - invatamant special versus invatamant integrat pentru elevii cu dizabilități vizuale - specificul invatamentului tiflopedagogic - invatare scolara si specificul insusirii cunostintelor de catre elevii cu dizabilități vizuale - strategii didactice in procesul de invatamant pentru elevii cu dizabilități vizuale - metodologia scrierii in Braille si elemente de tiflografie - un model de invatare pentru elevii cu dizabilități vizuale din gimnaziu: invatarea actional-terapeutica - grupul tiflopedagogic si rolul lui terapeutic in integrarea elevilor cu dizabilități vizuale - functia terapeutică a relatiei educationale si rolul profesorului terapeut in instruirea si educarea elevilor cu dizabilități vizuale 		4 ore
<p>10. Integrarea scolara si socioprofesionala a</p>		2 ore

<p>persoanelor cu dizabilități vizuale</p> <ul style="list-style-type: none"> - normalizare si calitatea vietii persoanelor cu dizabilități vizuale - recuperare , protectie si integrare socială 			
<p>Romania și in lume</p> <ul style="list-style-type: none"> - tendinte actuale in tiflopsihopedagogie in vizuale - profesionalizarea persoanelor cu dizabilități vizuale - legislatie specifica 			

Bibliografie :

1. Gherguț A. (2005). *Probleme de psihopedagogie specială. Ghid pentru concursuri și examene de obținere a gradelor didactice*. Iași: Ed. Polirom.
2. Stănică, I., Popa, M., Popovici, D.V., Rozorea, A., Mușu, I. (1997). *Psihopedagogie specială. Deficiențe senzoriale*. Ed. Pro Humanitate.
3. Ștefan, M. (2001). *Psihopedagogie speciala. Deficienta de vedere*. Bucuresti: Editura PRO HUMANITATE.
4. Roșan, A. (coord.) (2015). *Psihopedagogie specială: modele de evaluare și intervenție*. Iași: ed. Polirom.
5. Rozorea, Anca (2003). *Deficiențele senzoriale din perspectiva psihopedagogiei speciale. Psihopedagogia deficienților de vedere*. Constanța: Ed. Ex. Ponto.
6. Verza, E. (1998). *Psihopedagogie specială. Manual pentru clasa a XIII a, școli normale*. București: E.D.P.
7. Verza, F. E. (2002). *Introducere în psihopedagogia specială și în asistența socială*. București: Ed. Fundației Humanitas.
8. Verza, E., Verza, E.F. (2011). *Tratat de psihopedagogie specială*. București. Ed. Universității din București.
9. Vrăsmaș, T. (2004). *Școala și educația pentru toți*. București: Ed. Miniped.
10. Vrăsmaș, T. (2007). *Psihopedagogia deficienților de vedere*. Constanța: Ovidius University Press.
11. Vrăsmaș, T. (2015). *Cerințele speciale și dizabilitatea în educație, o perspectivă internațională*. București: E.D.P.
12. *** (trad.). (2016). *DSM V – Manual de diagnostic și clasificare statistică a tulburărilor mintale- ediția a V-a*. București : Ed. Medicală Callisto.

8.2 Seminar / Laborator/Lucrări practice	Metode de predare	Număr ore alocate	Me
1. Cercetari teoretice si aplicative in tiflopsihopedagogia actuala	Dezbatere. Aplicatii. Studii de caz In perioada restrictiilor impuse de pandemie, predarea sincron online prin video-conferință utilizând platformă de învățare colaborativă online Webex completată de asincron - e-mail.	2 ore	
2. Anatomia si fiziologia analizatorului vizual		2 ore	
3. Principalele boli oftalmologice responsabile in dizabilitățile vizuale		2 ore	
4. Clasificarea și etiologia dizabilităților vizuale;		2 ore	
5. Indicii funcționali ai vederii		2 ore	
6. Depistare, diagnoză și compensare la ambliopi și nevăzători		2 ore	
7. Particularități ale dezvoltării psihice a persoanelor cu dizabilități vizuale		2 ore	
8. Educatia vizuala si rolul ei in compensarea si cresterea functionalitatii vederii slabe		2 ore	

9. Exerciții de optimizare a indicilor funcționali ai vederii; exerciții de educație și compensare polisenzorială (educație tactilkinestezică, educație auditivă, educație gustativă și olfactivă, antrenament vizual complex)		2 ore
10. Copilul nevăzător - modalități de facilitare a formării autonomiei personale și a integrării optime în comunitate		2 ore
11. Compensare tehnică		2 ore
12. Învățământ special versus învățământ integrat pentru elevii cu dizabilități vizuale - specificul învățământului tiflopedagogic		2 ore
13. Strategii didactice în procesul de învățământ pentru elevii deficienți vizual		2 ore
14. Metodologia scrierii în Braille și elemente de tiflografie		2 ore

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Un absolvent trebuie să-și formeze un limbaj de specialitate în domeniul psihopedagogiei persoanelor cu deficiențe de vedere, să cunoască principalele metode și tehnici de educație compensatorie și modalitățile de integrare socială a persoanelor cu dizabilități vizuale.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Cunoașterea noțiunilor și sintagmelor fundamentale	Evaluare orală pe parcursul semestrului online/fata in fata	10%
10.5 Seminar / laborator/lp/stagii	Realizarea unui proiect în timpul orelor de seminar	Evaluare scrisă online asincron/fata in fata	30%
	Evaluarea prealabilă a referatului și evaluare orală din conținutul referatului și tematica cursului (online asincron și sincron)	Examen online/fata in fata	50%
		Punct din oficiu	10%
10.6 Standard minim de performanță			

Cunoașterea definiției, etiologiei și formele dizabilităților de vedere. Cunoașterea formelor de educație specială pentru elevi cu deficiență de vedere. Cunoașterea a trei modalități de compensare tehnică și trei modalități de compensare psihopedagogică la persoanele cu deficiențe de vedere.

Pe perioada de pandemie, evaluarea se va realiza în regim on-line pe platforma webex prin evaluarea prealabilă a referatului realizat pe parcursul semestrului și răspuns oral la întrebări din conținutul referatului și tematica cursului. Portofoliile vor fi trimise pe e-mail.

Data completării

Semnătura titularului de curs

Semnătura titularului de seminar

17.09.2021

.....

.....

Data avizării în Departament
1.10.2021

Semnătura directorului de departament

.....
